

ЭНД СИДЭЛЛИ

Намулууһун хаһыата

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттээннэ

2001 с.
Ыам ыйын
5
күнэ
субуота
№ 51 (8894)

Күөх МААЙЫ УРУУДААМЫ

Бүгүн ыам ыйын 1 күнэ, эйэ, үлэ, норуоттар доҕордохуларын сааскы бырааһынньыга.

Бу үтүө күн халлаан сарсыардаттан былгытыран, арҕаттан тыалыран кураас күн үүнэ. М. Аммосов болуоссатын үрдүнэн күөх Маайга аналлаах ырыалар, музыка дьирэй-эллэр. Диктордар улуус олоһун, үлэтин-хамнаһын, дьонун-сэргэтин туһунан кэпсидилэр.

Бырааһынньыкты кыргэммит болуоссат пааматынньыгын таһыгар дьаһалта баһылыга А.Н. Дьяконов, улуус мунһабын председателэ Н.Н. Баишев, Приленскэй уокурукка Президент бэрэстэбиитэли көмөлөһөөччүтэ Ф.Е. Колесов, Нам с. дьаһалтатын баһылыга Д.П. Корякин, үөрэх, итии үлэһиттэрин профсоюзун улуустаагы комитетин предс. А.Г. Шарапов тураллар. Сарсыардаттан былгытырбыт халлаан дьайаран, чараас былгыт быһыынан сааскы күн чабылчы тыкта.

Болдьоммут кэмгэ өгнөөх шардары, плакаттары, транспараннары туһут колонналар болуоссака кирирэлэр.

Бастакынан болуоссака оҕо садтарын иитиллээччилэрин уонна үлэһиттэрин колонналары ааһаллар. Кинилэр ортолоругар 226 үрдүк уонна орто анал, үөрэхтээх, 16 «үрдүк», 96 «бастыг» профессиональнай таһымнаах педагогтар бааллар.

Кинилэр кэннилэригэр болуоссака республикага «Сыл бастыг оскуолата» ааты ылбыт Нам 1-кы сүһүөх оскуолатын коллектива «Республика бастыг директор» медалы кавалера В.Е. Егоров салайааччылаах кирир.

Оскуола 325 үөрэнээччилээх, онтон 125 оҕо наар «4», «5» сыаналарга үөрэнэллэр. Кинилэри 32 араас категориялаах, званиялаах учууталлар, иитээччилэр үөрэтэллэр уонна иитэллэр. Кинилэр ортолоругар «Үөрэнээччилэр биһирэбиллэрин ылбыт учуутал» М.Д. Рожина, «Сыл бастыг организатора» А.И. Ядрихинская, Россия үөрэтин туйгуна, «Саха-Азия оҕолоро» фонда стипендиата А.Е. Гуляева о.д.а. бааллар.

Салгы Нам 1 уонна 2 №-дээх оскуолаларын, гимназия, НПК коллективтара, кинилэр кэннилэригэр «Маай», «Үлэ», «Эйэ» дьон тыллардаах плакаттары күөрэччи туһутунан сэрии, тыыл, үлэ, Чурапчы көһүүтүн ветераннара болуоссака көстөлөр. Кинилэр ортолоругар оонньооботох оҕо саастаах, Аҕа дойдуну көмүскээбит сэрии ветераннара, Ийэ дойдуга эрчими эбэн кыайыны уһансыбыт тыыл, үлэ ветераннара Нам с. ветераннарын сэбиэтин предс. В.А. Колесов салалтатынан, эдэр эрдэтинээһили эрчимнээхтик дайбаан ааһаллар.

Нам с. 28 сэрии ветерана, 51 сэрии оҕдообото, 413 тыыл ветерана, 18 Чурапчы көһүүтүн кыттылааҕа, 3 политическай репрессияга түбэспит ытык дьоммут олоһолор.

Болуоссака Нам улуспотун, МУ НУ ЖКХ, балыһа, аптека, СЭН, «Сахателеком» о.д.а. тэрилтэлэр коллективтара кирирэлэр.

1 Маай бырааһынньыгын кыттылаахтарын дьаһалта баһылыга А.Н. Дьяконов, улуус мунһабын председателэ Н.Н. Баишев, үөрэх, итии профсоюзун улускомун предсе-

дателэ А.Г. Шарапов эбэрдэлээтилэр. Маайдаагы бырааһынньык үөрүүлээх чааһа салтотунан түмктэннэ.

Болуоссака маассабай ооньуулар, күрэхтэһиилэр көрдөөтүк ыгытыллылар. Кондитерскэй оҕоһуктар быыстапкалары тэрилиннэ. А. Шестаков аатынан сынныалан кинин коллективин күүһүнэн концерт көрдөрүлүнэ. Концерга 1 Хомуустаах орто оскуолатын 6-с кылааһын үөрэнээччитэ Лена Тихонова, Алпааныгтан эдэр автор Полина Пермьякова, 1 Хомуустаахтан Яна Орлова о.д.а. кытыллылар.

Ити күн улуус оскуолаларын үөрэнээччилэрэ эстафетага уонна кросска күрэхтэстилэр.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

дьонугар аныбын» дьэн «Сахаполиграфиздат» кинигэни бэчээттир национальнай компанияга бэчээтэммит ырыа-хоһоон кинигэтин презентацията ыгытыллына.

Терентий Иванович 44 сыл устата айар үлэ кириилээх-тахсыылаах, халтараан суолугар бигэттик үктэнэн суруйбут 7 ырыата, 34 хоһононо, 1 поэмата бу кинигэтигэр киирибиттэр. Хомуурунньук 5 темалаах, разделлардаах. Онон киирибит ырыалар, хоһооннор уонна поэма автор ис сүрүөтүн таптыыр Намын сиригэр, ыгчакка аналлаахтар. Ол иһин хомуурунньук билигин бутуурдах кэмгэ иитэр суолтата үрдүк.

Бу дьоро кизэһини норуот ырыаһыга К.Н. Тихонов тойугунан аста. Тыл үөрэхтээхтэрэ Р.П. Румяшцев, К.А. Олесов, библиотекары Р.А. Ани-

симова кинигэни билиһиннэрдилэр.

Авторы эбэрдэлээн тыл эттилэр: улуус мунһабын председателэ Н.Н. Баишев, «Сахаполиграфиздат» национальнай компания генеральнай директора Т.Е. Сивцев, мелодист А.Г. Дунаев, культура үлэһиттэрэ У.Д. Сивцева, Р.Н. Горохова о.д.а. Кинилэр туһааннаах тэрилтэлэр грамоталарын, өйдөбүннүк бэлэхтэри туттардылар.

Т.И. Замятыны А. Шестаков аатынан сынныалан кинин коллектива эбэрдэлээтэ. Презентация кыттылаахтара кинигэ авторугар уһун, дьоллоох олоһу баҕардылар. Өр сылларга сыгыы бөрүөтэ сыһпабатын туһугар истин тыллары эттилэр.

Бэйэ информ.

СОРУДАХТАРЫ БЭРЭБИЭРКЭЛИИ

Муус устар 30 күнүгэр СР правительствотын председателин бастакы солбуйааччы А.К. Акимов, тыа хаһаайыстыбатын министрин бастакы солбуйааччы А.Н. Ядреев, тыа хаһаайыстыбатын министрин солбуйааччы А.П. Самсонов биһиги улууспутугар тахсан СР Президиени уонна правительствотын соруудахтарын саҕа производствоны тэрийиини, үлэ миэстэтин таһаарыны кытта билсисти-лэр.

Кинилэри Нам улууһун баһылыгын бастакы солбуйааччы В.А. Попов, тыа хаһаайыстыбатын управлениетин начальнига А.А. Бочкарев арыаллаатылар.

Делегация Үөдэйгэ «Нам» ФАПК 2 №-дээх филиалыгар газтаммыт утары кутар сыахха сырытта. 15 үлэһиттээх сыагы Г.С. Эверстов салайар. Манна газтаммыт утах 8 көрүнгө 1,5 л бытыылкаларга кутуллар. Ол иһингэр «Элгээн» дьэн ыраас ууну. Биир күнгүгэ 3-4 тыһ. бытыылка утах бэлэмнэнэр. Коллектив бородууксууйатын Дьокуускай куорат, Нам с. эргизин тэрилтэлэрэ хамаатыгы ылаллар.

А.К. Акимов нэһилиэнньэҕэ наадалаах производствоны өссө кэнэтэн үлэлэртэргэ субэлээтэ.

1 Хомустаахха В.Г. Жирков директордаах алмааһы кырылыгыр сыагы көрдүлэр. Манна билигин 14 киһи саҕа идэҕэ үөрэнэллэр. Кинилэр ортолоругар Партизантан 4 киһи баар. Үөрэнээччилэр ыйга 250 солк. стипендияны ылаллар.

Билигин Нам с. алмааһы кырылыгыр заводугар 40 саҕа оборудование туруоруллар. Алмааһы кырылыгыр сыахтар эбии Партизанга, Алпааныга, Модукка үлэтиллэрэ сабаҕаланар. А.К. Акимов алмааһы кырылыгыр сыахтары нэһиликтэргэ барыларыгар аһары уонна бирдирдүүлээн дьон үлэтиллэрин тэрийири бэлиэтээтэ.

Партизанга ааспыт сыллаахтан арыыны онгорор сыах үлэһиттэр. 3 киһилээх коллектив маастар Е.Е. Константинова салайар. Н.Г. Местников лабораториялар. Сыах үлэтигэр рабочай С.С. Гуляев көмөлөһөр.

Дьокуус коллектив быйыл саас 20 кг ыйааһыннаах 17 дьааһык арыыны онгордо. Бһахтар төрөөннөр Партизан уона Никольскэй олохтоохторо үүгүтэрин сыахха туттараллар. Билигин күнгө 20 кг арыы бэлэмнэнэр.

Никольскэйга бурдугу ыһар производствоннай кооперативы агроном С.И. Кривошапкин салайар. Манна 13 хаһаайыстыба түмсөн 800-кэ

гектарга бурдугу үүннэриэхтэрэ. Күһүн 400 тонна сизэмэ туттарылыахтаах. Быйыл саас 300-тэн таха гектарга сэлиэһинэй, эмиэ итиччэ иэһнэ дьэһимизин уонна 200-кэ гектарга эбии ыһылыахтаах. 80 тн ыһы сизэмтэ Амма, Уус-Алдан улуустарыттан атыылаһылына.

Быйыл саас 600 куб. м. күрүү маһа кэрдилинэ. Сир ирдэһинэ күрүү тутуута саҕаланна.

Бурдугу үүннэрэр ПК 3 комбайннаах, сөп буолар техникалаах да бары эргэлэр. Көрсүһүүгэ кэлбит «Истэр» баһынай хаһаайыстыба баһылыга И.И. Березнев, И.И. Герасимов («Соттуус»), А.Р. Иванов («Отто»), П.Д. Жирков («Кыталык») производствоннай кооперативка саҕа «МТЗ-82» мааркалаах 1 трактор, сеялка наадаларын эттилэр.

Хамааттаҕа делегация «Нам» ФАПК (Н.П. Наумов) саҕа үлэлэппит ыһыһыр сыаҕар сырытта. Сыахха 10-ча киһилээх коллектив начальник П.П. Наумов салайар. Үлэһити турар ЭКМ-300 мааркалаах копильнай оборудование 1 часка 250-350 кг балыгы, сибинньэ сыатын ыһыһыр кыамталаах. Производствоны эдэр технолог Ю.И. Николаев тэрийэр. Нам с. «Ас-Үөл» ГУП-ка сырытта.

Эбизтээн кизэһэ делегация Модукка С.П. Куличкин баһылыктаах сибинньэ, куурусса итигитинэ дьарыктанар «Дьаһыл» баһынай хаһаайыстыбатын кытта билсистэ.

Семен Петрович базовай хаһаайыстыбатыгар 60-ча сибинньэни иитэр. Быйыл саас 30 сибинньэ оҕотун Кэбээйигэ, эмиэ итиччэни Көбөкөһгө атыылаабыт. Итини таһынан хаһаайыстыба 1600-кэ кууруссаны иитэр.

С.П. Шамаев баһылыктаах «Чакыр» баһынай хаһаайыстыбата 2200 кууруссаны көрөр-истэр. Хатырыкка М.Аммосов аатынан ТХПК (предс. Д.С. Павлов) мельница кытта билсистиляр. Билигин сизэмни хатарар уонна сибдэлиир оборудованиелары онгороллор. Маай бырааһынньыктарын кэнниттэн мельница үлэлиэхтээх.

А.К. Акимов баһылыктаах делегация улууска саҕа производствоны, үлэ миэстэтин тэрийири саҕаламмытын, ол эрээри тэтим ирдэбилгэ эппиттээбэтин бэлиэтээтэ. Президент уонна правительство соруудахтары толорууга үлэни өссө күүһүрдэргэ эбээһинэстээтэ.

В. ВАСИЛЬЕВ

Дьаһал

БЫРААҤЫНЬЫК КҮННЭРГЭ ИТИРДЭР УТАХТАРЫ

АТЫЫЛААҤЫНЫ ТОХТОТОР ТУҤУНАН

Улуус дьаһалтатын коллегиятын 21.03.2001 с. 03-01 №-дээх быһаарытыгар олоһуран, «Чөл олох» мероприятияларын олоххо киллэрэр сыалтан, улууска бэрээдэги кэһинии сэрэтэр инниттэн дьаһайабын:

1. Бырааһынньык күннэргэ- ыам ыйын 8, 9 күннэригэр бары маҕаһыннарга, бас билэр формаларыттан тутулуга суох, итирдэр утахтары атыылыры боборго.

2. Бары атыылыр предпритиелар уонна маҕаһыннар, бас билэр формаларыттан тутулуга суох, бу дьаһалы толороллоругар.

2.1. УлусПО (Сивцев Г.Н.) бу дьаһалга олоһуран бары маҕаһыннарга бирикээс таһаарарыгар.

3. Нэһиликтэр баһылыктара, ИДЬУО (Зырянов П.А.), улуус дьаһалтатын эргизнэгэ инспектора бу дьаһал туолуутун хонтурооллууларыгар.

Улуус баһылыга А.Н. ДЬАКОНОВ

Эрэйдээх этигэс

БАР-ДЬОН ЭРЭЙДЭММЭТИН ТУҤУГАР

Дьокуускай-Хатырык маршрутунан нэдиэлэҕэ түөртэ олунньу ыйтан Дьокуускайтан Игорь Дмитриев дьэн чааһынай предприниматель автобуһа сылдьан олохтоохтору, студеннары абыраата. Сыаната да чэпчэки. Саас ичигэс буолан дьон кэлиэтэ-барыта элбээтэ.

Нам-Маймаҕа маршрутунан сылдьар олохтоох автобус күнгө үстэ сылдьар да дьон баһаакка ыксыы, анньыһы бөөтө, сорохтор хаалан да хаалар түбэлтэлэрэ тахсааччы. Ол үрдүнэн куораттан сылдьар автобуһу олохтоох автобустар суопшадара пассажирдары, бэл куоракка барааччылары ылаалларын сөбүлээбэттэрэ сыһа буоллаҕа дии. Айаннааччы ханнык баҕарар транспорга олорон ай-

анныра ол бэйэтин бырааба буолуохтаах.

Олохтоох Нам-Хатырык рейсовай автобус сылдьар буолан дьон эмиз махтаналлар. Ол гынан баран биллибэт биричиннэнэн сороһор сылдьыбат буолан хаалар. Оччоҕо дьон ээһи көрөр. Күүтэ сатаан баран тарҕаһарга тийиэлэр эбэтэр түбэһиэх массынаны тута сатыыллар.

Онон куораттан сылдьар автобуһу хаахайдаһымаахха. Саатар эр бар дьон эрайдэммитин туһугар сылдьа сатыыра ордук буолуо этэ. Нам-Маймаҕа рейсовай автобус быһаакка күн ахсын сылдьарыгар баҕарыа этибит.

А.Н. Петров, Н.И. Сивцев, Е.П. Рехлясов, Г.И. Корякин, Ю.П. Пестряков, Хатырык олохтоохторо

Саха сириин комсомолун 80 сыллаах юбилейинан сибээстээн бэркэ ытыктыыр киһи Рожина (Колесова) Евдокия Петровна туһунан кэпсэим.

Дуна 1937 с. тохсуньу 28 к. Үөдэйгэ колхозтаах кэргэнигэр төрөөбүтэ. Ийэтэ — Колесова Мария Николаевна колхозка ыанньыксытынан, бостуугунан үлэлии сылдьан ыалдыан, Дуна иккис кылааска үөрэнэ сырыттаргына өлбүт. Хагалас Дьөппөнүгэр детдомка сырыттаргына, Дуна эбэтэ Охлопкова Дьэбдэй ылан ииппит. Бу ыалга оро төрүү-төрүү өлө турар эбит, ол иһин ымыгынаары ииппиттэр. Итинтэн ыла Баһылай диин уол, Софья диин кыыс төрөөбүттэр.

Атата Колесов Петр Николаевич 1942 с. Үөдэйгэ Арҕа Сайылыкка үлэли олорон, сэриигэ барбыта. Дуна манньк кэпсир:

— Адам сэриигэ барарыгар ийэм оһох кэннигэр ытыгырын өйдүүбүн. Аҕабын өллө диин иккитэ биллэри кэлбитэ. Сэри бүтэн, Кыайы буолбутун кэннэ, эмискэ баҕайы содурууттан Ядреев Николай Михайловичка (бу миинг ииппит киһи — аҕам. Е. И.) сурук кэлбит. Адам суруйбут. Красноярск кыраай дэриэбинэтигэр кэргэннэн, үс оҕолон (икки кыыс уонна уол) ололорун туһунан суруйбут. Сэригэ атагар улахан араанныны ылбыт, госпитальга эмтэммит. Фронга иккинчи барбыт, украинка дьахтары билсэн, кэргэн ылбыт. 1960 сыллаахха Иркутский уобалаһыгар көһөн кэлэн, олохсуйбуттар. 1961 сыллаахха СГУ-га үөрэнэ сылдьан, аҕабын баран көрсөн, дьоннорун кытта билсирэн кэлбитим.

Дуна оскуоланы 1956 с. бүтэрбитэ. Ииппит эдийий Софья ордлоноору өлбүтэ, күтүөтэ Үөдэй олохтоору үс кыра оҕону кытта тулаайах хаалбытыгар көмөлөһөн, оҕолору, хаһайыстыбаны көрөн, Сталин аатынан колхозка кыһынын

ыанньыксыттаан, сайынын үүт сүүрдэн, арыы оҕорон үлээбэти. Дьэ ол сырыттаргына, Дьокуускайга сибээс техникумугар үөрэнэр чугас дьүөгэтэ Маня Татаринова (билигин Эверстова Мария Гаврильевна, өр сылларга Үөдэйгэ почта начальнигынан үлээбэти) «Университетка бэлэмнэни курса аһыллар, кирион үөрөн» диин сурук ыыптыт. Суругу ылаат, үөрэххэ барар бэлэмгэр түспүтэ, түөрт ый үөрэнэн, физика, химия, нуучча тылын курдук предметтэри үчүгүйдик туттаран, үөрэххэ кирибэти. Аймаҕа-урууга суох, тулаайах киһиэхэ көмөлөһөр кимэ да-суоҕа, ону өйдөөн, «Кэлин бу кыыстан туһалаах киһи тахсыа» диин убаастааннар Сталин аатынан колхоз председателэ Кривошапкин Константин Иванович бырабылыанньаны кытта сүбэлэһэн, 25 солк. стипендия анаабыттар, үс сыл устата ити стипендия улахан көмө этэ. Совхоз буолбутугар стипендиятын тохтоптуртара, онон государство

сеевич идэтинэн суоппар, 30-тан тахса сыл үлээһэн, пенсияҕа ололор. Үс кыыс оҕоломмуттара бары үөрэхтэнэн, араас үлэһит буолан, бэйэлэрэ оҕолоох-уруулаах ыалы элэрэ ньири-бааччы ололорлор, үлэлиллэр.

Евдокия Петровна уонна Дмитрий Алексеевич оҕолоругар, түөрт уол сиэннэригэр сүбэ-ама буолан, үтүнэн-аһынан көмөлөһөн ололорлор. Дьоллорун булбут Аппааньларыгар дьыэ-уот туттан олохсуйдулар. Евдокия Петровна төһө да пенсияҕа олордор общественной үлэттэн араһат — кырдыаҕастар Сэбиэттэрин салайар, араас мероприятияларга билигин да тигинэччи кыттар.

— Бэйэбин государствога улахан иэстээх киһинэн аарынабын. 15 сыл устата государство көмөтүнэн босхо үөрэнэн үлэһит буолбутум. Коммунистической идеия, коллективизм тыһыгар биһиги көлүөнэ дьон итиллибиппит. Ол иһин үлэ-

«СУДААРЫСТЫБАБАР ИЭСТЭЭХ КОМСОМОЛ 80 СЫЛА КУРДУК САНАНАБЫН»

25-35 солк. стипендиятын үөрэммитэ. Эрдэ үлэһит буолбут дьүөгэтэ Маня материальной да, моральной да өттүнэн көмөлөспүгүн иһин билигин Евдокия Петровна олус махтанан ахтар.

СГУ-га тыа хаһайыстыбаннай факультетка группкомсордаабыта, общественной үлэҕэ, уус-уран самодеятельноска актыбынайдык кыттар. Ону элбэх ахсааннаах комсомол, профсоюз обкомнардын Бочуотунай грамоталара туоһулууллар. 1963 сыллаахха бүтөрөн, төрөөбүт оройунугар үлэлии тахсыбыта, Карл Маркс аатынан колхозка ветвраһынан аһаммыта. Баҕаран туран ылбыт идэтинэн үлэ үөһүгэр төбөтүн оройунан түспүтэ. ССКП кэжкэтигэр кирибэти, оройун Сэбиэттэр депутаттынан талыллыбыта, тыа хаһайыстыбатын специалистарын бастакы съездэригэр делегатынан кыттыбыта.

1970 сыл ахсыннытыгар Намнааҕы партия райкомугар талыллан үлэли барбыта, партийнай салалтага өр сыл үлээбэти кэмнэрин билбэт, Евдокия Петровна кытта ол саҕана алтыспатах киһи бука арыйах буолуо. Төһөлөөх элбэх муньахтар, семинардар, колхоз, совхоз үлэһиттэрин көрсүү командировкалара — киһи үтүөтэ-мөкүтэ кестөр, сыаналанар эйгэтигэр үтүө субастаах салайааччы быһытынан биллэн, элбэх дьон убаастабылын ылбыта.

Аппааньга олорон, 1965 сыллаахха Булунтан төрүттээх Рожин Дмитрий Алексеевичтыын олохторун холбообуттара. Дмитрий Алек-

бэр, олохпор куруутун ол идеянан салаллабын, — диин Евдокия Петровна пионер, комсомол, коммунист үгэстэригэр итиллибитин махтанаастына, дуоһуйа ахтар.

Евдокия Петровна туһунан суруйа олорон киһи эбэтэ Маайа эмээксини санаан кэлиим. Маайа эмээксин кыһыһынаан Ксениялыын биһиги биригэ үөскэбиппит. Сэмэй, сымнаҕас майгылаах кыыс этэ. Үчүгүйдик ыллыра. Улаатан, кэргэн барбыта, оҕоломмота уонна ыалдыан эрдэ өлбүтэ. Кыһына өлбүтүн кэннэ Евдокия Петровна эбэттин бэйэтигэр ылан олордубута. Бири сайын Маайа эмээксин Үөдэйгэ күүлэйдии кэлэ сырыттаргына, көрсөн кэпсэппитим, онно эмээксин манньк кэпсэбэти:

— Дууһунам улахан үлэҕэ сылдьар, үлэ да үлэ, муньах да муньах. Олох иллэнэ суох. Үс үчүгүйдик баҕайы кыргыттардаах. Кэргэнэ Дима сымнаҕас, бүгүрү баҕайы уол. Кырдыр сааспар оҕорор иитиллэн, олус сынһалангык ололорун, — диин тулаайахсыбатах, нус-хас ололорун сибис ғынаахтаабыта.

Коммунистической обществовтан иитиллэн тахсыбыт, бэйэтин олодун чаччы коммунистической идеяларынан салалыммыт, комсомол ииппит партия баһыаһа итинки чарылхай уонна билигини кэпсээри ыччакка ХОЛОБУР буолар үлээһэн, олохтоох киһи биһиги ортобутугар баар. Ол — Евдокия Петровна, киниэхэ бары дьолу-соргуну, чэгиэн доруобуйаны баҕарыны!

Е. НЕУСТРОЕВА,
педагогической үлэ ветерана

туһаммыт буоламын билэбин, олус аккумулятивной, муодунай буолар. Биһиги да эдэр этибит, кылгас муодаттан нэһилэ босхоломмуппут. Бири түгэни ахтыбым.

Дьүөгэм Ленинградка үөрэнэ барарын сайыһа хаалбытым, кэлбитигэр атаара кыһын тыһыныга долгулар Дьокуускай куоракка кирибипит. Ийэтэ барахсан биһиги нэһилэ кетөөр улахан-улахан суумкага оҕолорго диин ас бөө буһаран укпут. Арай куоракка били эргэ портка тиийдипит, ити бөө. Мотя аспыт уулара буолуо дииэтэ. Мин таһырдыа уурбут киһи диибин, таһыстыбыт. Арай онхой сонос сир баар эбит дииэ таһа, дэ онно били суумкабытын уурдубут. Балай эмэ бириэмэ ааста, самолет көтүө илик.

Чэ, тахсан аспытын көрүүххэ дэстибит. Таһыстыбыт — аспыт миестэтигэр суох. Наһаа соһуйдубут. Арай күл да күл буоллубут. Дьэ уоскуйан наһаа хомойдубут, ийэбитигэр этиэ суох буоллубут. Син ийэ барахсан хомойорун толкуйдаатыбыт.

Дьыллар-күннэр элэннөөһүн түргэттэрин. Матрена Николаевна 65 сааһа хайыы үйэ буола оҕуста. Эрдэ буоллун эн-мин дэһинэн сүүрбүт-көспүт элбэх киһи ытыктыыр, таптыыр үтүө киһитэ.

Т.А. Гурьева,
ССРС культуратын туйгуна

«БОЧУОТТААХ» ДУУ, «ЫТЫК» ДУУ?

Улууспутугар бэйэлэрин биллэр-кестөр үлэлэринэн улуус социальной-экономической уонна общественной-культурнай олоһо сайдытыгар кылааттарын киллэрбит, дьон-сэргэ билиммит дьохун-мааны дьоннорбутун чистээһин, «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» диин ааты иһэри өссө 1983 сыл кулун туарыттан, очотооһу оройун Сэбиэттин ситэриилээх комитетынан олохтонон турар. Бу ааты иһэри анал балаһыанньата оһоһуллубута. Итини 1989 с. бэс ыйыгар уларытылыра уонна бэйэлэри киллэрэн туран 1996 с.

Уп-харчы тийбэтинэн материальной көүлээһинин өтгө тохтоуллубута.

Билигин бу балаһыанньабытын хаттаан көрөр, билигини общественной-моральной турукка киллэрэр, онуоха сүбэлэһэр сөп буолсу. Туһааннаах балаһыанньа улуус муньаһын уочартаах сессиятыгар көрүлүрэ былаанналар. Бири тыһынан эттэххэ, туһааннаах бочуоттаах ааты иһэригэр элбэх этиилэр, сүбэлэр, баҕа санаалар биридиллэн гражданиннан кирирэллэр. Олордон сүрүннэринэн бу ааты киммиэх, ханнык ирдэбилэринэн (критерийдэринэн) о.э. туһааннаах киһи олоһор, тустаах үлэтигэр, улуус таһымынан көрөн сыаналаһын, бу ааты ылын сөптөөх элбэх кандидатуралартан сөпкө талан ылы кылдыр курудук ууеук уонна эппиэттээх түгүннэр буолаллар.

Билигин аны бири ууеук курудук бопһуруоһунан бу бочуоттаах ааты олохтоонун тус аатыгар буолла. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» диин эбэтэр «Нам улууһун Ытык киһитэ» диин буолар дуу? Ыйыгалаһан көрдөххө санаалар-этиилэр икки өттүттэн кирирэллэр. Өскөтүгү бу ааты анардас нууччалы тыһынан туттарбыт буоллар туох да мөккүрө, хайдыһыһа суох бири санаанан «Почетный гражданин Намского улуса» диин төһө баҕарар кэмгэ туттуо эбиппит. Оттон биһиги сүһүнүһэн саха тылаах нэһилиэннэлээхпит уонна республикабыт икки тылы (нуучча уонна саха) тэнгэ туттар государствоной статустугаах, сокуоннаах. Бу аат сахалы тексигэр кириигэ санаа, өйдөбүл араастаах буолла. Сорохтор «Нам улууһун Ытык киһитэ» диин өйдөбүлү ахсарбаттар.

Билигин аны тылдьыттарынан туһанан көрүүбүн. Холобур, П.А. Слепцов «Якутско-русский» словарыгар (1972 с., 532-533 стр.)

«Ытык-священный, почтенный; ытыктааһын-почитание, уважение; ытыктабыл-почет, уважение; ытыктаанааччы-почитаемый, уважаемый» диир.

П.С. Афанасьев, Л.Н. Харитонов «Русско-якутский» словардыгар (Москва, 1968 с., 469 стр.) «Почетный-бастакы өйдөбүлэ-бочуоттаах, ытыктабыллаах, иккис өйдөбүлэ-бочуоттаах, чистээх» дээр.

Эмиэ маньаха маарынныыр өйдөбүллэр Г.Ф. Слепцов сахалы тылдьытыгар (Дьокуускай, 1979 с.), Н.Н. Павлов, И.Н. Попов (Дьо-

оулуньутугар диири туттубуппут уонна эмиэ уларытылыра, эбиллэри киллэрэн тутта сылдьабыт.

куускай, 1949 с.) нуучча-саха тылдьыттарыгар бэриллэллэр. Оттон Э.К. Пекарской (Ленинград, 1959 с.) словарыгар «Ытык» диин тыл «уважаемый, почтаемый, честный, почетный, почтенный, достойный-ший, уважительный» диин тылбаастаах. П.С. Афанасьев «Саха тылын быһаарылаах кылгас тылдьытыгар» (Дьокуускай, 1994 с., 249 стр.) «Ытык» диин тылы «улахан ытыктабыллаах, дьон сүгүрүйэри курдук диирин, үтүө өйдөөх-санаалаах, майгылаах-сигилилээх» диин быһаарар уонна «Ытык кырдыас», «Ытык киһи», «Ытык дьон» диин өйдөбүллэринэн холобурдуур.

Оттон филологической наука кандидата, М.К. Аммосов аатынан Саха гос. университеттин доцента Петрова Т.И. былырын о.э. 2000 с. республика маассабы информацийтын үлэһиттэригэр аналаах семинар-муньахха: «Намнар «Ытык киһи» диин саамай сөпкө туттубуттар. Маны улуустарга барыларыгар киллэриэххэ, намнартан холобур ылыахха наада», — диин сэнээрбитин улууспуттан ити семинарга сылдьыбыт дьоммут эппитэри истибитим.

Онон ырытан көрдөххө, мин санаабар, «Нам улууһун Ытык киһитэ» диир сөп. Туттуллан бардырына өйдөнүү, ылыныллыан сөп этэ. Эһиги санаагыт хайдыһыт?

Европа Сэбиэттин «Регионар тыллара, аҕыйахтар тыллара» диин салаата быһылгы сылы Тыл сыһынан биллэрбитэ. Ити аҕыйах ахсааннаах нуруоттар тылларины харыстыыр сылтан тэриллибит дьаһал буолар. Оттон ханнык баҕарар нуруот бэйэтин тылын омук тыһынан сыһыһардыр буоллаҕына олох да эстэр кутталлааһын умнар табыллыбат. Онто да суох саха тылыгар нууччаттан, атын омуктан кирибит тыл элбэх.

Н. БАИШЕВ,
улуус муньаһын председателэ

ЫТЫК СҮБЭ ЖЭРЧИЛЧНЭ

Нам улууһун кырдыаҕастарын ытык сүбэтин муньаһа ытылына. Онно ыгырыллыбыт 30 киһиттэн 16 кырдыас кытыһына.

Дьаһалта баһылыга А.Н. Дьяконов муньаһы салайда. Ытык сүбэ муньаһар общественной тэрилтэ балаһыанньата биригэтилиннэ, сэбиэтэ, президиума, председателэ, киһи солбуйааччыта, секретара талылыннылар.

Ааспыт сыл бэс ыйыгар тэриллибит улуус кырдыаҕастарын сүбэтин президиумун председателэ В.М. Бочкарев 11 ыйдаах үлэтин отчуоттаата. Киһи бэчээттэниэхтээх кинигэҕэ улуус бочуоттаах гражданинарын, Ытык дьонун, РФ, СР үлэһиттэрин автобиографиялара киллэриллэринэн, ону хомуйууга, редакциялааһынга үлээспитин, уопсайа 150-ча киһи автобиографиятын, 100 киһи хаартыскатын хомуйан компьютерга киллэрии үлэтин ытыра эттэ. Кэлэр өттүгэр бу дуоһунаска дьэтигэр ыарахан балаһыанньалааһын кыайан үлэлиир кыаҕа суоһун иһитиннэрдэ.

Көрүлүн бопһуруостар сүһүнүлэринэн тыл эттилар: Г.Н. Попов, РСФСР үлэһит ууеутала, В.А. Колесов, Нам с. ветераннарын советын председателэ, Е.П. Рожина, Хатын Арыы нэһилигэтин ветераннарын советын предс. о.д.а. барыта 10 ветеран.

Киһилэр Нам улууһун ытык сүбэтэ общественной тэрилтэ улуус олоһор туһалааһын, улуус толорор, государствоной, бэйэни салайыны органнарыгар конституция принциптэригэр олобуран государствоной бөөрөгөтүүгэ, олохтоох государствоной былаас органнарыгар, государствоной политикаҕа, государствоной обществоны сайыннарыыга, бөөрөгөтүүгэ, тулалыыр эйгэни, экологияны харыстааһынга, ыччаты иитиигэ-үөрэтиигэ, чөл олоһу пропагандалааһынга о.д.а. көмөлөһүөхтээхтэрин туһунан эттилар.

7 киһиттэн састааптаах президиум быыбарданна. Председателэн М.И. Терюгин, солбуйааччынан В.А. Колесов, секретариан Г.Н. Попов талылыннылар.

Ытык сүбэ муньаһар улуус муньаһын председателэ Н.Н. Баишев, баһылык солбуйааччыта Н.Х. Горохов сырыттылар. Муньах кыттылаахтара көрүлүбүт бопһуруоска уураах ылынылар.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Дьыллар уонна дьылгалар

ЭДЭР СААС ДЬҮӨГЭТЭ

Матвеева Матрена Николаевна 1936 с. төрөөбүтэ. 1958 сылтан суут секретарины үлэтин саҕалаабыта. 1962 с. Дьокуускай дааһы культурпросвет оскуоланы бүтэрэн культура отделын инспекторынан үлээбэти. 1966 сылтан 1971 с. диири Ленинградтаағы культура институтун бүтэрэн баран улуустаағы библиотекала директорынан аһаммыта. Салайааччы быһытынан дьодура арыллан библиотека үлэтин өрө тардыыга республикаҕа бири биллэр директор буола үүммүтэ. Ол курдук, киһи салайар библиотеката республикаҕа библиотекалары киһинээһин саҕаламмытыгар бири бастыһынарга кирирсэн базовай библиотека буолубута. Үлэлиир кэмнэригэр элбэх общественной үлэлэри ыыптыта, партийнай тэрилтэ секретариан, пропагандиһынан, уус-уран самодеятельность активнай кыттылааһынан о.д.а. үлэҕэ ситиһиллэрин иһин «За доблестный труд», «Ветеран труда», Ленин 100 сааһыгар медалларынан наҕараадаламмыта, «ССРС культуратын туйгуна» диин бочуоттаах аат иһэриллэбитэ.

1963 сылтан мин Нам кэрэ Энциэли хочотун ыалынан Матвеевтардын билсимин саҕаламмыта. Манҕай культура отделын үлэһитэ Мотялыын эдэр дьон быһытынан туох да иннигэнэ суох дордору дьон буолан хаалбытыт. Дьүөгэли буолан Мотя дьыэ-кэргэнин чугас дьонунан аарыһарым. Күн ахсын ийэлэрэ Барыскай миннигэс аһын дьылээхтэр курдук тэнгэ аһаан-

сизин сылдьыбытым. Олус элбэх билсэр, дордодоһор дьонноох-сэргэлээх хотун ийэ эбит. Салайар үлэһиттэн боростуой, хайа баҕарар киһи кинилэргэ ити чэйдирэн дуоһуйа испит буолуохтаах. Аны санаа тахса сатабыллаах, өйдөөх-санаалаах буолан, анардас дьахтар эрээри оҕолоруттан ордон дьону-сэргэни сылаастык көрсө үөрэннээҕэ буолуо. Кэлин сылларга ыалынан сылдьан улахан бырааһыныктыгарга ыалдытыгырыбыт. Бүппэт астаах-үөллээх киһиэхэ үөрэ-көтө тийэрбит уонна ыллаан-туойан, сээрэгэнэн күнү-түүнү билбэккэ ололор буоларбыт. Дьикти эйгэлээх барахсан этэ.

Ити сылларга олох быстыспака Мотялыын дордодуһунан Матрена Николаевна Матвеева ахсаабат, тохтообот үлэһит буолубут, улууска культурнай таһым сайдытыгыгар улахан кылаатын киллэрбитэ. Үлэлиир коллективин республика таһымгар таһаарбыта. Ити буолар сыралаах үлэтин түмүгэ. Биһиги библиотекабыт хайдах самнархай дьылээһин өйдүүр элбэх киһи баарбыт, онтон салһанан салһанан аны кэлбити эрэ ыһыгар, ыалдытатар, үлэ ситимин көрдөрөр культурнай эйгэбит буолла. Матрена Николаевна ханна да үлээбэтин иһин кестөр-биллэр буолуор диири толорор. Онтон атын дьодурдарын этэ да барыллыбат. Баайар дьэтиэххэ барыта уус-уран таһым, быысабай буоллаҕына бу дьүһүнэ табыллыбата тутан эрэ көрдөххүнэ астынаһын. Онтон элбэхтик

Программа ТВ с 7-го по 13-е мая

7 мая, понедельник

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.25 "Воздушные замки".
 Сериал
 10.20 Поле чудес
 11.25 "С легким паром!"
 12.00 Новости
 12.25 Телеканал "Добрый день"
 12.55 Мелодрама "Принцесса на бобах"
 15.00 Новости
 15.20 Звездный час
 15.45 "...До шестнадцати и старше"
 16.20 Мультсериал "Покемон"
 16.45 "Ералаш"
 16.55 "Воздушные замки".
 Сериал
 18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
 18.25 "Без права на дубль"
 18.45 Жди меня
 19.40 "Кто хочет стать миллионером?"
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.40 Сериал "Секретные материалы"
 23.25 "Серебряный шар"
 00.05 "На футболе"
 00.45 Сериал "Человек ниоткуда"
 01.40 Ночные новости
РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15 "Мануэла". Телесериал
 06.50 "Пятачок". Мультфильм
 07.15 Семейные новости
 07.25 "Телепузики"
 07.50 "Обезьянки и грабители". Мультфильм
 08.30 "Мореплавание Солнышкина". Мультфильм
 08.45 "Православный календарь"
 08.50 "Жирафа и очки". Мультфильм
 09.15 Мелодрама "Красотка - 2: сбегавшая невеста"
 11.00 Вести
 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал
 12.30 "Селеста". Телесериал
 13.30 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.30 "Что хочет женщина"
 15.00 Телесериал "Шальные деньги"
 15.55 "Луиза Фернанда". Телесериал
 16.25 Телесериал "Простые истины"
 17.00 Вести
Якутск
 17.30 Программа передач
 17.35 "Лик"
 18.00 "Сарьял"
 18.40 "Акценты и мнения"
 19.10 Городской службе занятости - 10 лет
 19.30 "Саха сирэ - Якутия"
 19.50 Реклама
Канал "Россия"
 20.00 Вести
 20.30 Вести-Москва
 20.50 Комедия "Свадьба с приданым"
 23.00 Вести
 23.30 "Мир сегодня"
 23.40 Подробности.
 23.50 "Дежурная часть"
 00.00 Мужчина и женщина
 00.55 Комедия "Когда опаздывают в ЗАГС"
3-я программа
Канал "Россия"
 17.30 Сериал "Рожденная революцией. Комиссар милиции рассказывает"
 19.00 "Комиссар Рекс". Телесериал

8 мая, вторник

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.15 "Воздушные замки".
 Сериал
 10.15 "Кто хочет стать

миллионером?"
 11.25 Пока все дома
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 12.55 Мультсеанс "Лебеди Непрядвы"
 13.20 Боевик "Подснежники и здельвейсы"
 15.00 Новости
 15.20 Царь горы
 15.45 "...До шестнадцати и старше"
 16.20 Мультсериал "Покемон"
 16.45 "Ералаш"
 16.55 "Воздушные замки".
 Сериал
 18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
 18.25 Как это было
 19.15 Комедия "Крепкий орешек"
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.40 Фильм "Дом, в котором я живу"
 23.35 Программа "Цивилизация"
 00.05 Боевик "Пока не грянул гром"
 01.50 Ночные новости
РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15 "Мануэла". Телесериал
 06.50, 07.50 "Черным по белому"
 07.15 Семейные новости
 07.25 "Телепузики"
 08.30 Утро с "Аргументами и фактами"
 08.35 "Неудачники". Мультфильм
 08.45 "Православный календарь"
 08.50 "Дежурная часть"
 09.15 Комедия "Дежа вю"
 11.00 Вести
 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал
 12.30 "Селеста". Телесериал
 13.30 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.30 "Что хочет женщина"
 15.00 Телесериал "Шальные деньги"
 15.55 "Луиза Фернанда". Телесериал
 16.25 Телесериал "Простые истины"
 17.00 Вести
Якутск
 17.30 Программа передач
 17.32 "Биинги Суодэрбит"
 18.15 "Тыа сирэ".
 18.40 "Субэбин холбоо"
 19.20 "Звезды Победы"
 19.30 "Саха сирэ - Якутия"
 19.50 Реклама
Канал "Россия"
 20.00 Вести
 20.30 Вести-Москва.
 20.50 Фильм "Я шагаю по Москве"
 22.30 Большой репортаж РТР
 23.00 Вести
 23.30 "Мир сегодня"
 23.40 Подробности.
 23.50 "Дежурная часть"
 00.00 Мужчина и женщина
 00.55 Комедия "Когда опаздывают в ЗАГС"
3-я программа
Канал "Россия"
 17.30 "Всем смертям назло"
 19.00 "Комиссар Рекс". Телесериал

9 мая, среда

ОРТ
 08.00 Новости
 08.15 Музыкальная программа к Дню Победы
 08.30 Фильм "Пядь земли"
 09.50 "Играй, гармонь любимая!"
 10.20 "Жизнь замечательных людей"
 10.45 Д.Тухманов. "По волне моей памяти"
 13.00 Новости
 13.15 "День Победы"

13.30 Фильм "Был месяц май"
 15.20 "День Победы"
 16.00 Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный Дню Победы
 16.55 Фильм "Горячий снег"
 18.50 "Светлой памяти павших в борьбе против фашизма". Минута молчания
 19.05 Праздничный концерт "Песни Победы"
 21.00 Время
 21.40 Фильм "В бой идут одни старики"
 23.05 Концерт Петра Тодоровского и Гарики Сукачева
 23.55 Триллер "Переход"
 01.25 Москва. Праздничный салют в честь дня Победы
РТР
Канал "Россия"
 07.29 День Победы
 07.30 Комедии "Дачная поездка сержанта Цыбули"
 08.40 Большой репортаж РТР
 09.05 Фильм "Берлин"
 10.00 К дню победы "Виктория"
 11.30 Большой репортаж РТР
 11.50 Концерт Иосифа Кобзона
 14.00 Вести
 14.20 Фильм "Любовь земная"
 16.00 Москва. Красная площадь. Военный парад, посвященный 56-й годовщине победы в Великой Отечественной войне 1941 - 1945г.г.
Якутск
 День Победы
 16.55 Программа передач
 17.00 "Кыайгы сурдук дьаралыга"
 17.45 "Священный Ильмень"
 18.20 "Лена-ТВ"
 Канал "Россия"
 18.50 "Светлой памяти павших в борьбе против фашизма". Минута молчания
 Якутск
 19.05 "Торообут дойдум, дьонум иһин..."
 19.30 Репортаж с празднования Дня Победы в г.Якутске
Канал "Россия"
 20.00 Вести
 20.30 Вести-Москва
 20.50 Фильм "Барак"
 22.40 Фильм "Летят журавли"
 00.10 "Время великих песен"
 01.05 "Конец войны"
 02.00 "После войны". Концерт группы "Любэ"
3-я программа
Канал "Россия"
 16.55 Фильм "Судьба"
 19.05 Фильм "Судьба"

10 мая, четверг

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.15 "Воздушные замки".
 Сериал
 10.15 Жди меня
 11.00 "Мир сегодня"
 11.40 История одного шедевра
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 12.55 Фильм "Вариант "Омега"
 14.20 Как это было
 15.00 Новости
 15.20 Программа "100%"
 15.45 "...До шестнадцати и старше"
 16.20 Мультсериал "Покемон"
 16.45 "Ералаш"
 16.55 "Воздушные замки".
 Сериал
 18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
 18.25 Русский экстрим
 18.55 Программа "Процесс"
 19.40 Фильм "Черный океан"
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.40 Боевик "Сын за отца"

23.15 Ночные новости
 23.30 Джаз. Всемирная история
 00.45 Боевик "Виндзорский протокол"
РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15 "Мануэла". Телесериал
 06.50 "Обезьянки, вперед!"
 Мультфильм
 07.15 Семейные новости
 07.25 "Телепузики"
 07.50 "Хитрая ворона". Мультфильм
 08.00 Вести
 08.30 "Открытая таможня"
 08.45 "Православный календарь"
 08.50 "Бобик в гостях у Барбоса". Мультфильм
 09.00 Вести
 09.15 Комедия "Когда опаздывают в ЗАГС"
 11.00 Вести
 11.30 "Санта-Барбара". Телесериал
 12.30 "Селеста". Телесериал
 13.30 Новая "Старая квартира"
 14.00 Вести
 14.30 Фильм "Машенька"
 15.55 "Простые истины"
 17.00 Вести
Якутск
 17.30 ДТРА "Полярная звезда"
 17.55 "Служба 02"
 18.05 "Священный Ильмень"
 18.45 "ТВ-Спорт"
 19.05 "62-я параллель"
 19.30 "Саха сирэ - Якутия"
 19.50 Реклама
Канал "Россия"
 20.00 Вести
 20.30 Вести-Москва
 20.50 Боевик "Месть"
 22.25 Сериал "Откройте, милиция!"
 23.00 Вести
 23.30 "Мир сегодня"
 23.40 Подробности
 23.50 "Дежурная часть"
 00.00 Боевик "Звездные воины"
 01.45 Горячая десятка
3-я программа
Канал "Россия"
 17.30 Телесериал "Рожденная революцией. Комиссар милиции рассказывает"
 19.00 "Комиссар Рекс". Телесериал

11 мая, пятница

ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро"
 09.00 Новости
 09.15 "Воздушные замки".
 Сериал
 10.15 Фильм "Черный океан"
 11.15 Спасатели
 11.45 История одного шедевра
 12.00 Новости
 12.15 Телеканал "Добрый день"
 13.00 Фильм "Вариант "Омега"
 14.25 "Смехопанорама"
 15.00 Новости
 15.20 Фильм "Белый клык - 2: легенда о белом волке"
 16.55 "Воздушные замки".
 Сериал
 18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
 18.15 "С легким паром!"
 18.50 Детектив "Украли маму"
 19.25 Вкусные истории
 19.40 Поле чудес
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время
 21.45 Фильм "Агент.ру"
 22.30 Фильм "Семья полицейских"
 00.20 Ночные новости
 00.35 Реальная музыка
 01.05 Триллер "Ловушка"
РТР
Канал "Россия"
 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 Вести
 06.15 "Мануэла". Телесериал

12 мая, суббота

ОРТ
 07.00 Новости
 07.15 Сериал "Нежный яд"
 08.15 Слово пастыря
 08.30 Программа "100%"
 09.05 "Играй, гармонь любимая!"
 09.35 Сериал "Ускоренная помощь"
 10.10 Смак
 10.30 "Смехопанорама"
 11.10 Фильм "Родник"
 12.50 Здоровье
 13.30 Детектив "Украли маму"
 14.00 Седьмое чувство
 14.45 История одного шедевра
 15.00 Новости
 15.10 Сериал "Китайский городской"
 16.05 "Дисней клуб": "Все о Микки Маусе"
 16.30 "Чтобы помнили..."
 17.15 В мире животных
 18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
 18.15 Концерт Юрия Антонова
 19.25 Детектив "На грани нервного срыва"
 21.00 Время
 21.50 "Убойная сила - 2: дачный сезон"
 22.50 Фильм "Любовники Мари"
РТР
Канал "Россия"
 07.10 "Диалоги о рыбалке"
 07.35 Драма "Розыгрыш"
 09.10 "Золотой ключ"
 09.30 "Телепузики".
 10.00 "Доброе утро, страна!"
 10.45 "Сто к одному"
 11.35 Сам себе режиссер
 12.05 "Каламбур"
 12.35 "Почта РТР"
 13.00 Фильм "Затерянный мир. Рожденный властвовать"
 14.00 Вести
 14.20 Комедия "Русский счет"
 15.50 "Том и Джерри".
 Мультсериал
Якутск
 16.00 Программа передач

16.05 Конкурс гитарной песни
 16.25 ДТРА "Полярная звезда"
 16.50 Правовой канал
 17.20 "Толко"
 17.50 "Сардаана"
 18.35 "21-с уйэ5э - эрэллээхтик"
 19.15 "Лена-ТВ"
Канал "Россия"
 20.00 Вести в субботу
 20.50 "Городок"
 21.30 Фильм "Сеть"
 23.40 Триллер "Глаза подсматривающего"
 01.40 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1"
3-я программа
Канал "Россия"
 16.00 "Пресс-клуб"
 16.45 "Международная панорама"
 17.30 "Национальный доход"
 18.00 Моя семья
 18.55 "Аншлаг"

13 мая, воскресенье

ОРТ
 07.00 Новости
 07.15 Сериал "Нежный яд"
 08.15 Армейский магазин
 08.55 "Дисней-клуб": "Чип и Дейл"
 09.20 Утренняя звезда
 10.10 "Непутевые заметки"
 10.30 Пока все дома
 11.10 Боевик "Акция"
 12.55 Утренняя почта
 13.25 Клуб путешественников
 14.05 "Эх, Семеновна!"
 14.45 Сокровища Кремля
 15.00 Новости
 15.10 Сериал "Китайский городской"
 16.05 "Дисней клуб": "Гуфи и его команда"
 16.35 Умницы и умники
 17.00 Живая природа
 18.00 Вечерние новости (с сурдопереводом)
 18.20 "В небе "Русские витязи"
 18.50 Фильм "Тесты для настоящих мужчин"
 20.15 Боевик "Метро"
 22.30 Времена
 23.50 "Евровидение"
 23.55 Конкурс песни "Евровидение-2001"
РТР
Канал "Россия"
 07.30 Фильм "Сказка о потеряном времени"
 08.45 "Про черепаху". Мультфильм
 08.50 Русское лото
 09.40 "ТВ БИНГО ШОУ"
Якутск
 10.35 Программа передач
 10.40 "Кырачан"
 11.10 "Бизончик"
 11.40 Лингвистический конкурс старшеклассников "Le France aktuel"
 12.20 Любимые мелодии
Канал "Россия"
 12.30 Федерация
 13.10 Парламентский час
 14.00 Вести
 14.20 Диалоги о животных
 15.20 "Вокруг света"
 16.20 "Два рояля"
 17.15 Сам себе режиссер
 17.45 "О.С.П.- студия представляет замечательных людей"
 18.55 Комедия "Астерикс и Обеликс против Цезаря"
 21.05 "Театр + ТВ"
 23.05 Фильм "Скандал" из цикла "Век"
 00.00 Программа "Зеркало"
 00.55 "ТВ Бинго новости"
 01.00 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1"
3-я программа
Канал "Россия"
 10.35 "Доброе утро, страна!"
 11.05 "Аншлаг"
 12.00 "Городок. Из раннего".

